

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 149. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848015312/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

ET NORDISK SPROGS UNDERGANG

I Skolen har vi alle lært, at Christian den Første, den bundløse Pengepung, i Aaret 1469 pantsatte Orkneyøerne og Shetland til den skotske Krone, fordi han ikke var i Stand til at betale Medgiften for sin Datter Margrete, der i dette Aar blev gift med den unge skotske Konge, Jacob III.

Naar danske Skibe nu passerer Sumburgh Head i Shetland, kan man om Bord undertiden høre en lille vemodig Bemærkning om, at disse Øer engang har været danske. Paa norske Skibe, hvor man er mere temperamentsfuld, siger man med lysende Øjne: „Dette er gammelt norsk Land“. Det er i øvrigt ogsaa mere korrekt, for det var af sit norske Rige, at Kong Christian pantsatte Øerne. Men ilde var det, og for dem, der har Følelse for det nordiske, er det bittert at tænke paa.

Lad gaa med Orkneyøerne. Efter hvad den nyeste Norgeshistorie oplyser, havde disse Øer i 1469 allerede længe været under stærk skotsk Indflydelse. Jarlerne havde i de sidste 90 Aar tilhørt den skotske Slægt St. Clair (Sinclair), og ogsaa Biskopperne var skotske. At Christian I for at spare 50,000 Rhingylden skilte sig af med disse halvskotske Øer, der efter al Sandsynlighed ikke i Længden vilde kunne bevares for Norden, er ikke saa oprørende. Men Shetland var endnu paa det Tidspunkt helt norsk, og det var slet ikke Meningen, at det skulde have været pantsat. Kun fordi Kongen ikke kunde erlægge de resterende 10,000 Gylden af Medgiften, lod han det gaa. For 8000 Gylden. 2000 Gylden betalte han nemlig kontant!

I de paafølgende 100 Aar beholdt Shetland sit nordiske Sprog, sin